

Ollugat leat dárkkistan vearrokoarta

Eai leat goassege ná ollugat dárkkistan iežat vearrokoarta, čájehit vearroetáhtta logut. Mánngas maiddáí rievdadit vearrokoarta, erenoamážit golbma dieđuid.

– Lea hui miellagiddevaš ahte ollugat leat diđolaččat iežas ekonomijii ja dan verrui maid galget máksit, dadjá Vearroetáhta divišuvdnadirektevra Marta Johanne Gjengedal.

2024 vearrokoarta mearrida olu dus gessojuvvo vearru báلكkás, penšuvnnas ja eará olggosmáksimin. Vearrokoarta lei olámuttos juovlamánu 15.b. rájes. Dan rájes leat badjel 2 miljovna olbmo loggen sisa skatteetaten.no neahttasiidui ja dárkkistan iežas dieđuid, ja badjel 800 000 leat rievadan vearrokoarta. Dát lea ođđa olahus.

Vearroetáhta divišuvdnadirektevra Marta Johanne Gjengedal lea hirbmat duđavaš go ná ollugat leat dárkkistan iežas vearrokoarta.

– Jus dieđut vearrokoarttas eai leat riekta, de lea dehálaš ahte ieš rievdadat, nu ahte gessojuvvo rievttis vearru olles 2024:s, ávžžuha Gjengedal.

Eatnašat dárkkistit ja rievdadit vearrokoarta vuosttaš mánuid. Seammás lea stuorra eahpesihkarvuohta movt reanttu rievda ovddas guvlui, ja danin lea dehálaš dárkkistit vearrokoarta maiddáí jagi mielde.

2,5 miljovna ožžo dieđáhusa Vearroetáhtas

Álgu geahčen ođđajagimánu de ožžo sullii 2,5 miljovna olbmo e-poastta dahje SMSa Vearroetáhtas, gos ávžžuhuvvot dárkkistit iežas vearrokoarta. Dieđáhus sáddejuvvui sidjiide geat eai leat rahpan vearrokoarta.

– Vearrokoarta logut rehkenastojuvvojit 2022 ja 2023 dieđuid vuodul. Sáhtá leat geavvan ollu du eallimis dan rájes, ja mii ávžžuhat buohkaid logget sisa Skatteetaten.no neahttasiidui dárkkistit ahte evttohuvvon logut sisabohtui, vealgái, opmodahkii, reanttuide ja gessosiidda 2024 ovddas leat riekta, mitala Gjengedal.

Makkár dieđut rievdaduvvojit dávjjimusat?

Statistihkka čájeha ahte sisabohtu, ruhtabidju ja vealgi, ja maid reanttu dieđut rievdaduvvojit dávjjimusat.

– Mii geavahat dieđuid rehkenastit olu don mávssát vearu. Jus leat stuorra rievdadusat du eallimis jagi mielde, de lea dehálaš ođasmahttit vearrokoarta. Jus omd. manat ealáhahkii dahje leat vuovdán opmodaga maid mii eat leat registreren, dadjá Marta Johanne Gjengedal.

Son čujuha erenoamážit guhtta joavkkuide geat berrejit dárkkistit vearrokoarta:

- Sii geat leat mannan ealáhahkii dahje galget mannat ealáhahkii dán jagi.
- Sis geas lea viessoloatna, ja erenoamážit jus dus leamaš fástareanttu dahje leat lonuhan fástarentui. Danin go mii rehkenastit reanttu rievdireanttu vuodul.

- Guoská erenoamážit sidjiide geas lea loatna earáin. Dehálaš ahte don diedđihat iežat oasi loanas ja loana reanttus. Son/sii geainna dus lea loatna, ferte dahkat seamma iežas vearrokoarttas.
- Sii geat leat oastán, vuovdán dahje leat láigohan earáide ásodaga dán jagi dahje diibmá. Dán ii nagot Vearroetáhta fáhtet.
- Jus don leat lonuhan barggu, dahje du bálká lea rievdan dahje galgá rievdat.
- Dus leat golut čadnon mánnáfuolaheapmái (ovdamearkka dihte mánáidgárdái dahje SFO) dahje lea guhkki bargui – dalle fertet ieš deavdit gessosiid.

Erohus gielddaid gaskka

Preassadieđáhusas lea mielddus mii čájeha bajilgova gallis dássázii leat dárkkistan vearrokoartta norgga gielddain. Hvaler, Ullensaker ja Vestre Totenis leat lagabui beali ássin dárkkistan vearrokoartta, dát lea alimus Norggas.

– Lea beanta dássádat gielddaid gaskkas, dássázii leat gaskamearálaččat 39 % (4/10) ássiin dárkkistan vearrokoartta, dadjá Marta Johanne. Logut leat beanta buori, ja sáhttet áin goarknjut jagi mielde.

Doppe gos unnimus oassi ássin lea rahpan vearrokoartta, lea Nordlánddas Beiarn gielddas ja Vestlánddas Fjaler gielddas, gos čuovvovaš leat 30 % ja 24 % dárkkistan iežas vearrokoartta. Muhto ii leat menddo manjit rievdadit statistihkka, Fjaler sáhtta ain juksat Hvalera jus eambbosat rahpet vearrokoartta. Stuorámus gielddain de lea Tråante ja Bergen geain lea alimus proseantta. Troandin lea njunnošis ovddabeale Bergena unna erohusain.